

## REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

## ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:  
pe un an 20 cor. pe 1/2  
pe 10 cor.; pe 1/4 de an  
10 cor.; pe 1 lună 2 cor.  
pentru România și  
trănatate pe an:  
40 franci.

manuscrisurile nu se napotăz

## TRIBUNA POPORULUI

## ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

## INSERȚIUNILE:

de un sir garmond: prima  
dată 14 bani; a doua oară  
12 bani; a treia oară 8 b.,  
și timbru de 60 bani de  
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și  
inserțiunile sunt a se plăti  
înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se  
primesc.

Activiștii  
ardeleni.

„Telegraful Român” în numărul  
de la 4/17 Mai pledează ca *chiar*  
Românii din Transilvania să *aban-*  
*doneze pasivitatea și să între în lupta*  
*electorală cu prilejul viitoarelor ale-*  
*geri dietale.*

Susține acest punct de vedere  
chiar și după ce își dă perfect seama  
de starea excepțională a fraților noștri  
din Ardeal atât de nedreptățiți din  
punctul de vedere electoral și după  
ce cu anume pilde ilustrează favoru-  
le scandaloase ce li se fac Ungurilor  
din Ardeal în detrimentul Românilor,  
majoritatea țării.

Eată din cuvânt în cuvânt ce mai  
scrie apoi organul metropoliei orto-  
doxe române:

„Nu e bine credem noi să lăsăm po-  
porul de capul lui, nu e bine, ca să dăm  
securile electorale pradă tuturor venetici-  
lor, cari n'au nici un titlu de a fi investiți  
cu mandatul de deputați dietali.

„In vastul comitatul Albei de jos, al  
Părașului, Sibiului, Bistrița-Năsăud și în  
genere acolo unde românii se pot orga-  
niza să ducă lupta, n'ar fi nici un păcat  
să încercăm norocul, cu candidați ro-  
mâni.

„Am putea pune odată la probă că  
făcăt au fost enunțatele prim-ministrului  
nostru sincere și loiale — că se guvernează  
după „lege, drept și equitate”, și de s'ar  
demonstrat că toate sistemele de guvernament  
sunt la nimicirea noastră politică, — am  
avea un motiv mai mult să facem cea mai  
energetică opoziție guvernului pe întreaga  
linie.

„Denunțanților și celor ce trăesc din  
meseria spionagiului le am smulge cea  
mai puternică armă din mână, arma cu  
care ne presintă pân' în Sus ca popor cu  
„trăgăniuri monstruoase, ca oameni, cari  
nu putem înafară și tindem la distrugerea  
regătit statului.

„Guvernul nu va mai avea cuvânt,  
ca să justifice nelegiuirile și persecuțiunile  
ce le îndreaptă contra noastră, pentru-că  
noi purtăm vină, dacă nu ni mai e  
permis să avem nici o aspirațiune de a  
ne valida ca cetățeni loiali ai statului —  
ci răspunderea trebuie să cadă în socoteala  
unor guvernelor maghiare câte s'au pe-  
fundat, cari ne au scos din viața consti-  
tucională și ne a făcut imposibilă partici-  
parea la afacerile publice din stat. Știm,  
noi bine, că vederile noastre au să întim-  
pline furtună și neîncredere mai ales în  
cercurile vechilor pesimiști dar isbânzile  
ce le pot arăta aceștia pe terenul politic  
de anul din urmă și mai ales cu politica  
de pasivitate nu-i îndreptătește cu nimica  
să se năpăstuiască asupra noastră. Nici  
odată românii din Ungaria nu au fost  
condiți la un rol mai modest și umililor  
acum — și știe Dumnezeu, dacă se mai dă  
o război binevenită de a ne apropia de gu-  
vernul mai cu înlesnire ca acum, când premie-  
le statului voește să cârmuiască țeara cu

dreptate, abandonând forța și terorismul  
antecesorilor săi.

„Incât curentul șovinist, opiniunea  
publică maghiară i-va face imposibilă gu-  
vernarea pe baza equității, vom avea cu o  
dovadă mai mult, că maghiarii sunt ele-  
ment neaccesibil pentru principii de uma-  
nitate și dreptate și ce nu ne dau ei în  
cale legală avem drept să ne luăm noi.

„Ca să ameliorăm procesul de des-  
voltare în această direcțiune, atârână de la  
noi, de la puterea de rezistență ce vom  
putea opune tendințelor ce să manifes-  
tează pentru nimicirea noastră și mai pre-  
sus de toate atârână de la jertfele ce vom  
ști aduce pentru cauza culturii poporului  
nostru.

„Partea din urmă e partea cea mai  
slabă a noastră și acesta o știu foarte bine  
cei ce și dau silința ca să ne cunoască.

„Apelăm la toți frunțașii noștri, ca  
să ne dea dovezi că voese ori nu, să pună  
capăt stării umilitoare în care ne găsim?  
Doar se va face și la noi loc unui curent  
mai sănătos și mai priincios și ar fi bine  
ca să ajungem și noi odată să putem taxa  
pe oameni după fapte, ear nu după vorbe.

Dacă șirele de mai sus vedeau  
lumină în ziarul nostru, o atunci autori-  
sașii săreau de o sulită în sus, strigând  
tradare. Mai ales că în articolul  
„Telegrafului” nici pomenire nu se  
face despre existența vre-unui comitet  
național oare care.

Cu cât deliciu n'ar fi comentat  
indeosebi frasa despre „ocasiunea bine-  
venită de a ne apropia de guvern”.  
Așa însă, că scrie organul metropolitului  
care stă pe pictor de războiu cu noi,  
și mai ales că articolul e scris poate  
chiar de dl P. Cosma, directorul „Albi-  
nei”, care știe cum prinde oamenii,  
„autorisașii” tac molcom.

Nu vom striga nici noi tradare!

Nici vom întreba de ce se face  
guvernului acest avans tocmai acum,  
în toiu campaniei ce metropolitul  
Mețianu duce contra episcopului Goldiș.  
In cele din urmă, între noi nu dom-  
nește jelozia, ce la Curtea metropo-  
litană băntue împotriva Curții episco-  
pești din Arad, ci punctul nostru de  
vedere este cel desfășurat deja: *da,*  
*afacerea abandonării ori menținerii*  
*pasivității devine tot mai actuală.* Ea  
a trecut chiar de stadiul în care să se  
discute numai în presă și ar trebui  
să se discute verbal între frunțașii  
vieții noastre publice.

Aceștia sunt adecă chieșiți să  
hotărăască dacă se poate face o  
schimbare chiar în tactica de luptă  
fără ca înteu guvernul să ne con-  
ceadă convocarea conferenței noastre  
naționale. După ale noastre cele mai  
bune informațiuni, nici guvernul Széll  
nu va retrage însă ordonanțele privitoare  
la funcționarea comitetului și a parti-  
dului național român.

Asupra acestui lucru avem să ne  
înțelegem deci înainte de toate: hotărîm  
ceva și fără oficioșitatea conferenței  
naționale, ori nu mișcăm din loc până  
ce va veni un guvern care să recu-  
noască monstruositatea ordonanțelor  
lui Hieronymi și Perczel?

Noi ne-am spus părerea în pri-  
vința aceasta când cu motivarea unei

nouă organizații, care să ne scoată din  
impasul în care ne aflăm.

Organul metropoliei sibiene, la  
spatele căruia stă un întreg aparat  
oficios, dacă cu adevărat ține să pună  
discuția pe un teren practic, trebuie  
să se pronunțe înteu asupra acestui  
punct principiar. Înainte de a cădea  
de acord în privința aceasta, parti-  
ciparea la alegeri chiar în Ungaria,  
n'ar fi nici un câștig, ci o spărtură în  
atitudinea din trecut, când bine ori  
rău, dar ceea ce am făcut, a fost  
opera solidarității oamenilor dintr'un  
singur partid. A intra în alegeri nu-  
mai ca să nu lăsăm cercurile pradă  
candidaților unguři, cum a făcut dl  
Șerban de pildă, nu ar fi spre folosul  
obștesc. Ci ori în ce chip ne am  
manifesta, să fim înțeleși și să ajungă la  
valoarea ideile dacă nu a tuturor, dar  
cel puțin a majorității celor cari  
compun partidul național român.

Era nouă, cea adevărată, ni-se  
pune în perspectivă prin o serie de  
articole ce se publică în organul na-  
țional dela Sibiu. Tenorul acestor ar-  
ticole — și prin urmare fondul adevă-  
ratei ere noue — ar fi:

„Noi, cari trăim de prezent și  
cari am avut nefericirea a vedea atâ-  
tea desastre în viața noastră politică,  
și cari am făcut triste experiențe  
cu o politică nefastă și ne-am putut  
convinge pe deplin că un popor, care  
așteaptă ca asistența sa să i-se asigure  
cum am zice prin un fel de „grație  
împărătească”, acela nu de viață, ci  
de moarte să se pregătească; noi, însă  
acum până nu e prea târziu, va tre-  
bui să o rupem cu prietenia față de  
„politica tradițională”...

Să ne rezimăm pe propriile forțe,  
să nu „cerșim grație”, ci să facem  
ca prin a noastră „luptă desperată, să  
se cutremure toți aceia, cari „manu  
propria” au scris și sigilat moartea  
și nimicirea unui popor, care prin sân-  
gele filor săi a contribuit de atâtea  
ori la înălțarea și la viața împila-  
torilor săi”...

Imputarea cu grația împărătească  
se chiar potrivește în organul fostului  
president al comitetului care a dus  
Memorandul la Viena. Așa scria pe  
acele vremuri „Gazeta” în nesfârșita  
serie de articole archimemorabile și  
„Luminătorul” de vecinică pomenire.

Cât despre apelul la „propria forță”,  
n'avem nimic de zis. Așteptăm numai  
să vedem acum planul cum să folosim  
propria forță.

FĂRĂ COMENTAR. Mai cu-  
rând decât se credea, „neamurile 14”  
și-au dat arama pe față și au mărtu-  
rit că da, întreaga lor atitudine  
este determinată nu de binele obștesc,  
ci de interesele personale, de egoismul  
cel mai detestabil.

Aflăm anume, că dl I. Gall,  
magnatul care încă alaltăderi a bătut  
în retragere, desaprobând atacurile  
inqualificabile ce foaia timișoreană  
sustinută de d-sa a adresat episco-

pului Goldiș, acum ar vrea să nego-  
cizeze cu P. S. Sa Episcopul nostru.  
I-a trimis adică vorbă, că cei 14 și-ar  
retrage protestul, dacă Episcopul s'ar  
îndura să mențină în actualele posturi  
pe archimandritul Hamsea, și după  
instalarea dlui Mangra, l'ar face vi-  
car personal.

După-cum suntem informați,  
P. S. Sa Episcopul a rămas înmădit de  
aceste poște, a căror împlinire ar în-  
semna lovire directă în rînduila bi-  
sericeii și în instituțiunile ei ca-  
nonice.

Așa a făcut și Christos când a  
alungat pe negustori din biserică.

Francmasonii în lumină ma-  
ghiară. Din incidentul, că chiar în Dietă  
(într'una din ultimele ședințe), deputatul  
ovreu, Vészi József, s'a lăudat că și dînsul  
este francmason, — patrioții mai curați ai  
societății maghiare s'au revoltat cu tot  
dreptul. In numărul din 17 l. c. ziarul  
„Alkotmány” publică un prim-articol ju-  
dicios asupra francmasonierilor păcătoase  
din Ungaria, unde Jidoviș „inteligenți” intră  
cu grosul și numai pentru a-și ajunge cu  
atât mai ușor și pe toate terenele scopurile  
lor egoiste ovreiești.

Eată ce scrie, între altele, numitul ziar  
maghiar:

„...Bursa, „Nagy-Oriens” (logele  
francmasonice) și clubul „Lloyd” formează  
o trinitate mare, dar numai sfîntă nu.  
Unii pentru alții trebuie să trăiască, să moară  
și să se însuflețească negreșit, deoarece-  
ce, dacă banul, indiferentismul de credință și  
omnipotența politică nu-și dau mâna îm-  
preună: devine o imposibilitate heghemonia  
societății liberale-speculative în Ungaria cre-  
ștină.

„Cel-ce, prin urmare, insistă pentru  
eliberarea patriei creștine de sub feluritele  
heghemonii injuste, acela n'are voie să  
desconsidere pericolul, care din loge  
(francmasonice) amenință țeara. Cei-ce luptă  
în contra creștinismului, — la bursă își  
câștigă pâine, în club alcătuesc legi, dar  
în „Nagy Oriens” e lucrează pentru rui-  
narea viitoare a generațiilor întregi. Ago-  
niseala de pâne se poate regula, legile se  
pot schimba: dar e foarte greu a stărpi  
ruina adânc încuibată în sufletul generațiu-  
nilor. Apărarea deci în contra francmaso-  
nismului trebuie s'o luăm ca foarte seri-  
oasă.

„Serios pentru aceea, fiindcă această  
societate, ce lucrează în taină, își are ca  
principiu totalul indiferentism religios, va să  
zică, un principiu, prin care: stat, familie,  
societate, viață morală și politică, orga-  
nism economic-național, școală, educațiune,  
cu un cuvânt: toate afacerile obștești și pri-  
vate trebuie să fie arangeate așa fel, ca-și-  
când peste tot în lume n'ar fi nici un fel de  
confesiune religioasă, ca-și-când peste tot n'ar  
fi nimic suprafresc, n'ar fi Dumnezeu. Ru-  
perea cu desvîrșire a vieții publice și pri-  
vate de către religie formează idealul prin-  
cipal al fiecărui francmason.

„Acest ideal însă azi foarte cu greu  
se poate încă ajunge. Drept aceea, ei se  
asociază, și încă în cel mai mare secret,  
cu cele mai valoroase genialități în toate  
statele, cu scop, ca reciproc ajutându-se  
unii pe alții la bună-stare, influență și pu-  
tere, clica lor să devină stăpână peste vii  
și peste morți. De aci urmează, că nu fie-  
cine poate fi francmason, decât numai  
acea, cari au inteligență trebuitoare și po-  
ziție socială, pentru-ca să poată fi ridicăți  
la influență în societate...”

## DIN ROMANIA

Perchisițiile dela Ligă și dela dl Periețeanu.

Sub acest titlu „Apararea Națională” scrie :

Secția Ligei dela Iași s'a pus în răs-vrătire cu Liga centrală și cu statutele ei.

Intre altele, eacă un fapt final, care a produs ruptura. La sfârșitul anului, când trebuia să se facă darea de seamă de către secretar și de către casier, s'a ascultat numai darea de seamă a casierului asupra finanțelor, ear când a venit rindul secretarului, dl Brăescu, să citească darea de seamă de activitatea secției Ligei din Iași, el a fost împiedicat și statutele Ligei violate. Văzând acest abuz de putere și ticăloșia, cum se voia a se face nouile alegeri ale secției, dl Brăescu, cunoscutul naționalist și alți membri ai Ligei, au făcut apel, potrivit statutelor, la Liga centrală din București și au trimis sigiliul și registrele, cu adresă în regulă, comitetului central din București.

Văzând aceasta, dl Culian, care este dus de nas de asociația studenților jidani și socialiști dela Iași, a reclamat judecătorului de instrucție.

Abuz de putere. — Inteligenții și cunoșcătorii de drept, magistratul instructor și procurorul dela Iași, au crezut că acest lucru este de competența lor, au interogat pe dl Brăescu și, în urma declarațiilor sale că actele le-a trimis la Liga centrală, fără altă formă, a cerut rogatoriul dela dl Miculescu, prim-procuror de Ilfov, ca să delege pe un judecător de instrucție să perchisiționeze localul Ligei și casa dlui Periețeanu-Buzău.

Fără esitare, dl Miculescu a delegat pe dl Florescu, judecător la cabinetul 4, să facă repede perchisiția.

Perchisiția la Ligă și la dl Periețeanu. — Eri 3 Maiu, la 10 ore de dimineață dl I. Florescu s'a dus la localul Ligei însoțit de un procuror și un comisar și au silit pe dl Mureșeanu, secretarul ligei, să le dea toate cheile și au deschis și perchisiționat tot. Negăsind nimic, s'au dus la dl Periețeanu-Buzău, membru în comitetul Ligei și l'au perchisiționat la domiciliu. N'au găsit nimic decât câteva hârtii cu antetul Liga de Iași și le-au sequestrat, cu toate protestările dlui Periețeanu.

Lovitura dată legii și Ligii culturale. Ceea ce nu s'a făcut ligei, când ea era în plină activitate, i-s'a făcut acum : O violare a domiciliului ei, fără să existe vre un delict penal. Liga centrală, după statutele sale, este în drept a judeca conflictele de la secții și faptul că Liga refuză să înapozeze niște hârtii, nu constituie un delict penal, cu atât mai mult că ea nu este nici persoană morală, nici vre-o societate comercială.

S'a violat legile țerei și garanțiile mari constituționale, ca inviolabilitatea domici-

liului și s'a creat cu privire la ligă un precedent, care echivalează cu o desființare definitivă și perpetuă a ei.

Așteptăm, ca dl ministru de justiție, care a fost membru în comitetul Ligei și care comitet s'a ales atunci, nu tocmai ortodox, comitet care n'a fost multă vreme recunoscut de vechiul comitet și care s'a instalat la Ligă aproape cu forța.

Atunci d-nii Periețeanu, Bărsan, Delavrancea, membri ai vechiului comitet, și d-nii Sihleanu și Iancovescu, censori, nu s'au adresat la justiție și lucrurile s'au sfârșit cu bine.

Așteptăm dar, ca dl ministru de justiție să dea o repede satisfacție opiniei publice și d-lui Periețeanu, al cărui domiciliu a fost violat, destituind imediat pe magistrați, cari în mod așa de flagrant au călcat legile libertății și constituția.

## Răsboiul buro-englez.

Știrea despre capitularea Mafekingului se pare neadeverată. O telegramă a agenției „Reuter” cu data de 16 l. c., care raporta, că nu se știe nimic despre capitularea orașului Mafeking, a liniștit deplin pe cei din Londra, cari atât de îngrijeați așteaptă și primesc știrile din câmpul răsboiului.

Ministrul englez de finanțe, Hicks-Beach, a rostit la 16 l. c. n. în camera comunelor o vorbire, în care, între altele, și-a exprimat speranța, că Mafeking în curând va fi de-presurat. Prin urmare și această vorbire ar însemna, că Mafekingul încă n'a căzut în mâinile Burilor, cel puțin la Londra asemenea știre nu sosise încă până Mercuria trecută. Dar îndeosebi o desminte aceasta și o telegramă din Bruxella, ce tot în același timp i-se trimisese de acolo ziarului „Daily Mail” :

„Oficiul reprezentanței diplomatice de aici (Bruxella) a Transvaalului a primit din Pretoria știre telegrafică în care nici vorbă nu e despre capitularea Mafekingului”.

Sunt și alte rapoarte, cari desminte știrea despre căderea numitului oraș; constatând că adevărat numai atât, că Sâmbăta trecută o luptă sângeroasă s'a petrecut în jurul Mafekingului, și că o parte a oștirii bure a năvălit într'un suburbiu al orașului, dar Sâmbăta noaptea spre Duminică dimineață comandantul englez Baden-Powell s'a recules din nou

și a fugărit de-acolo pe curagioșii Burii. Ba știri mai nouă spun, că cu acest privilegiu Burii ar fi avut perderi mari : 17 morți și 90 prizonieri, între cari s'au fie și comandantul Eloff, un ginere al lui Krüger.

Armata engleză, pornită să des-presoare Mafekingul și care e condusă de generalul Barton, după o știre din 17 l. c., — ar fi ajuns deja la Kralpan, 30 miluri spre sud dela Mafeking, unde Burii însă au oprit-o și după luptă sângeroasă au pus-o pe fugă. Această știre se telegrafează din Pretoria și sună astfel :

După o luptă înverșunată, Burii au luat la goană armata engleză, ce voia să se apropie pentru a despresura Mafekingul, pricinindu-i perderi foarte mari. Alte amănunte lipsesc încă; se pare însă fapt sigur, că o mulțime de Englezi au căzut prinși în mâinile Burilor. Intre prizonieri este și raportorul ziarului „Morning Post”, care împreună cu oștirea bătută a Englezilor voia să ajungă și el în Mafeking.

O altă știre mai nouă asemenea confirmă știrea de mai sus, că adevărat între numita armată engleză și între Burii a fost o luptă de tot crâncenă și că Burii au pus pe fugă oștirea engleză.

Dacă așa vor urma și mai departe lucrurile, atunci mare speranță nu pot avea Englezii, că în curând vor despresura orașul Mafeking.

Dacă pot avea crezământ telegramele de mai jos ce vin, ca totdeauna, peste Londra, — atunci situația pentru Burii a devenit îngrijitoare. Înregistram următoarele știri mai recente :

Londra, 18 Maiu. Lindley, ultima capitulă aleasă de guvernul statului Oranj, a fost ocupată de cavaleria engleză. Guvernul Oranjului împreună cu visteria statului și cu toate oficiile a părăsit orașul.

Generalul Botha împreună cu 23 Burii au căzut prizonieri.

Londra, 18 Maiu. Telegrama sosită despre capitularea generalului Botha, e primită cu rezervă. Nu se știe anume : fost-a prins generalul Ludovic Botha, comandantul suprem al Burilor, ori fratele acestuia Ioan Botha? Măi probabil e, că fratele comandantului Botha

Despresurarea Mafekingului.

Londra, 18 Maiu. Lordul Roberts telegrafează : Azi 18 Maiu, Mafekingul a fost despresurat. Englezii au obținut pe Burii și au intrat triumfători în oraș.

Știrea a produs în Londra nespuse bucurie. (Cine să n'o creadă asta?—Red.)

Seara lord-majorul a eșit înaintea casei orașului și a cerut poporului telegrama lui Roberts; ear mâne (19 l. c.) în Londra va fi mare iluminare și se vor arangea sărbători populare. (Numai de n'ar fi prea în pripl marea bucurie în Londra!—Red.)

## Dela „Enciclopedia-Română” cetire.

— UNA LA ZI. —

„Incălecarea, — acțiunea ce face călărețul pentru a se sui pe cal. Incălecarea se face în partea stângă a calului.”

Vol. II., p. 810.

Notă. Nu știam, că printre colaboratorii Enciclopediei sunt și Jokey!

## Noutăți

Arad, 19 Maiu 1900.

P. S. Sa episcopul Goldiș a plecat azi la Rontdu, lângă Oradea-Mare, unde va sta, să se recreze, câteva săptămâni.

Revistă asupra trupelor în Buda-pesta. Majestatea Sa Monarchul, asistat și de archiducele Francisc Ferdinand, a ținut ieri, Vineri înainte de amiază, o revistă asupra trupelor din garnizoana dela Buda-pesta. Trupele au fost comandate înaintea Monarchului din partea comandantului de corp, principele Rudolf Lobkovitz. După amiază Maj. Sa a plecat apoi la Gödöllő, de unde se întoarce Lună în capitală, pentru a da audiențe generale.

Corpul al VII-lea de armată își va ține anul acesta manevrele în Bihar, în ținutul Margitei, unde trei divizii ale acestui corp vor sta față în față. Insuși comandantul corpului, feld mareșalul cavalier Ludovic Schwitzer de la Timișoara, a fost zilele trecute prin Bihar, pentru a studia terenul, pe unde vor decurge manevrele.

Pentru ce a depus mandatul dl V. Babeș? Abzicerea dlui V. Babeș de deputat la sinodul eparhial arădan a fost motivată și comentată cu criticele îndreptate contra D sale în ziarul nostru; adevăratul motiv însă este, că după un congres congresual din 1878, una și aceeași persoană nu poate fi pe unul și același timp membru la mai multe sinoade eparhiale. D-sa fiind ales la Arad și Caransebeș, a abzis de mandatul de la Arad, primind pe acela de la Caransebeș. De aci năzazul meu pe arădan, că nu a putut rămâne deputat în ambele sinoade.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”

## Cronică științifică.

Crima fără urme. — Un nou mijloc de a ucide. — Cele întrebunțate până acum. — Prin otrăv. — Cultura bacililor. — Autopsia nefolositoare

Cât de departe suntem de otrăvurile Florentinilor! Ce lucru neînsemnat este virusul de broască rlioașă în comparație cu nouile mijloace, de a se otrăvi oamenii, cu acele mijloace pe cari le descopere știința, această armă cu două tăișuri, — unul bine-făcător, altul teribil.

Până acuma cercetarea unui cadavru era de ajuns pentru a ne face să cunoaștem cauzele morții; se determina originea morții prin analiza viscerelor, se restabilia științificește otrava și medicii-legiști făceau un raport, în cele mai multe cazuri convingător. Judecătorii, încredându-se în concluziunile savanților, condamnau pe culpabil și astfel societatea, prin verdictul lor, răsbuna pe cei dispăruți.

Astăzi totul e schimbat. Ceea ce vom spune mai la vale este negarea utilității ori-cărei autopsii, este nimicirea a tot ceea ce se practica până acum pe marmora sălei de disecție.

De acuma înainte scalpelul se va știrbi, nefolositor, reactivele vor fi substanțe inutile pentru determinarea otrăvei, de care a murit cutare sau cutare victimă, care pune justiția în îndoială.

Știința, care ne vindecă, poate să ne și omoare, dacă un criminal s'ar servi de dinsa; și de aci înainte nu vom mai avea conso-lățiunea de a ști dacă un criminal, după ce și-a îndeplinit fără-de-legea, va fi pedepsit în numele legilor.

Este vorba de crima nouă, de crima, al cărei autor nu se poate găsi, care se numește otrăvire prin bacilii. Cu alți termeni: un om poate să omoare, nepedepsit, pe un alt om, transmitându-i microbul cutărei sau cutărei boale.

Dacă sunt bănueli în privința morții, se face autopsia cadavruului: medicina legală cu toate analizele sale, nu descopere nimic în corpul victimei decât elementele maladiei de care a murit, fără a putea stabili mobilul criminal și proba crimei.

Acest fapt s'a întâmplat de curând în Germania, la Stettin.

Un doctor, voind să se scape de un martor prea jenant, îl suprimă, dându-i holeră.

Persoana murii. Ar fi fost imposibil de a se descoperi ceva împotriva doctorului, dacă nu s'ar fi tradat singur în fața justiției. Incetul cu incetul apoi s'a restabilit crima.

Să suposăm însă un criminal ager și hotărât, un om, care și-a îngropat în adâncul sufletului taina faptelor lui criminale. Care ar fi reactivul otrăvei, lentila microscopului ce ar descoperi pe corpul unei victime, intențiunea, faptul material și științifice al asasinatului?

De aci înainte problema devine interesantă, pasionantă chiar.

Un distins bacteriolog francez, întrebând asupra acestei chestiuni, a răspuns următoarele :

— De sigur suntem departe de timpurile când se otrăviau oamenii unii pe alții cu șoricioaică și cu gămălii de chibrituri.

De atunci criminalii au devenit savanți, și e uimitor cu ce îndemănare lucrează cu cele mai violente otrăvuri. Otrăvurile acestea sunt teribile și omoară în doze foarte mici. Acestea sunt, — și aceasta nu este decât o enumerațiune cu totul incompletă: aconitina, atropina, brucina, codeina, con-

cina, daturina, digitalina, narcotina, stricknina, veratrina, etc.

Acestea sunt toxicele cele mai fulgerătoare. Luată într'o doză, cari variază dela 2 la 5 centigrame, omoară la moment.

Unele au avantajul considerabil, — pentru criminal, — de a pro-oca moartea, cu aparențele unei morți naturale. Pentru aceste otrăvuri autopsia este zadarnică. Astfel este, de exemplu, digitalina, care oprește bătăile inimii, fără să lase vre-o urmă.

Imi povestiți faptul petrecut în Germania. Este adevărat. Aceasta este una din consecințele desvoltării chimiei moderne.

Criminalitatea se desvoltă ca și știința. Savanții de astăzi trebuie să lupte cu asasinii. Este un duel între dînșii pe terenul analizei. De cele mai multe ori trebuie s'o spunem, știința triumfă.

Va fi întotdeauna astfel? Faptul petrecut la Stettin ne face să credem, că din nenorocire nu va fi întotdeauna astfel și că în unele cazuri, crima va triumfa asupra științei și va rămâne nepedepsită, mândră.

Dacă în lumea celor cari se răsbună și aceluia cari doarese bunul altuia s'ar urma să se otrăvească cu toxinele de care





## ECONOMIE.

### Cereale (bucate).

De aci încolo prețurile pe piețe se scotesc în coroane și după 50 kilograme, ear' nu ca și până acum, după maza metrică (100 kilograme).

Prețurile dela 18 Maiu n.  
In Arad:

Grâul cel mai bun . . .	cor. 7.20—7.30.
Cucuruz . . . . .	5.20—5.40.
Săcară . . . . .	5.50—5.70.
Orz . . . . .	5.40—5.03.
Ovăș . . . . .	4.40—4.60

### Cursul pieții din Arad.

Hârtie-monetă română	Cump. n. 9-48	vând	9.52
Lire turcești			—
Imperiali (15 R. sur)	18.90		19.—
Ruble rusești 100 à	126.—		12.—
Galbeni	5.58		5.63
Napoleon-d'or	9.48		9.55
100 Marce germane	58.50		58.95
Livre sterling	11.90		12.F0

### S p i r t :

25 Aprilie

Spirit rafinat; cu toptanu	115.—
" " cu micu	118.—
" brut cu toptanu	113.—
" " cu mic	116.—

### Porci :

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate :	
bătrâni 380—400 kg.	52—54. cr. p. kg.
tineri 320—390 "	55—56. " " "
" 250—320 "	54—55. " " "
" până 250 "	54—56. " " "
mijlocii 240—260 "	— " " "

Din „Biblioteca Noastră“, ridigeată cu multă pricepere și îngrijire de dl Enea Hodoș, profesor la institutul preparandial din Caransebeș, au mai apărut de curând și ni-s'au trimis următoarele broșurele :

Nr. 29. „Balade populare“, opt la număr, alese din poeziile marelui nostru V. Alexandri;

Nr. 30. „Comoara“, „Capra cu șapte iese“, două piese teatrale pentru copil, de N. Baias;

Nr. 31. „Două Novele“, de I. Slavici și A. Vlahuță.

Ca și cele de până acum, toate trei aceste din urmă broșurele ale „Bibliotecii Noastre“ din Caransebeș — și ca tehnică, și ca cuprins sunt niște lucrări minunate, plăcute și folositoare pentru orîși-care om cu carte, indeosebi însă pe țru școlarii mai înalți. Ar fi un păcat să lipsească din casa fiecărui cărturar cu familie, dar mai virtos din bibliotecile noastre.

Fiecare exemplar se vinde cu 14 cr. (28 fil.) și se poate procura dela directorul numitel bibliotecii, E. Hodoș in Caransebeș.

**Tipografia „Tribuna Poporului“**  
arangiata fiind cu material nou  
primește spre executare :

Tipăritari de bancă,	Cărți, Broșuri,	Orice tipărituri.
Invitări la nunta,	Anunțuri funebrele, etc.	

**Cele mai moderate prețuri!!**

Mijloc de vindecare indispensabil!

Marca legală a firmei.

Din nici o familie să nu lipsească:



Vindecare sigură și grabnică îndeplinește:

O istorie adevărată. Secretul unui bătrân. După trimiterea înainte a porțo de 10 fleri, se trimite gratuit.

neîntrecut de minunat in efect și de mii de ori probatul

## FLUID-ELSA

al lui FELLER

„Aș fi murit de mult, dacă n'aș fi întrebuintat vestitul Fluid-Elsa a lui Feller. Lui îi pot mulțami vieța. Așa scrie Sig. Rác din Földes.

examinat și aprobat de autoritățile sanitare, care ajută de minune la

vindecarea celor mai multe boale externe și interne. Așa de pildă: Friguri, Junghiuri, durere de oase, Reumă, Tusa Catar, dureri de stomach, diaree, dureri de pept, de cap și de dinți, greață, slăbie, leșin, durere de ochi etc. etc. le vindecă grabnic și sigur. Prețul: 12 sticle împreună cu indiciile pentru folosire: cor. 5.; 24 sticle: cor. 8.60; 48 sticle: cor. 16. Francat: prin rambursă postală sau trimițând înainte prețul la expediază singurul preparator:

**EUGEN V. FELLER**

apotecă la „Heiligen Dreifaltigkeit“ (Sita Trelme) în Stabica Nr. 135. (comitatul Zagreb.)

„Il volu spune și scrie fiecărui, că numai Fluid-Elsa al lui Feller m'a scăpat viața“, așa scrie Stefan H. Szabó din Pákozd.

Fiecărui i-se recomandă cu toată căldura

### Pilulele-Rhebarbara

ale lui FELLER, prov. cu marca „Elsa“. Vindecă sigur și fără dureri: mistuirea rea și neregulată, sgârșciur de stomac, incuierea stomacului, limbricit, anemie, gălbinarea etc. etc. 1 rud (6 cutii), împreună cu explicațiunile la întrebuintare :

O istorie foarte interesantă din viața: Secretul unui bătrân, după trimiterea înainte a francaturii de 10 fl., se trimite gratuit.

coroane 4, franco. — Depozite principale în Budapesta: in apotecile: Iosif Török (strada Király 12), Bela Zoltán (strada N.-Korona, 23).

Toate cu efect de vindecare admirabil!

439 4—10

# A apărut

Și să află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

- 1.) „Calendarul nostru“ — pe 1900. prețul — — — — — cor. —.60 fil.
- 2.) „Amicu Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic in cause administrative. Prețul — — — — — „ 1.— „
- 3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul — — — — — „ 2.— „
- 4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, prețul — — — — — „ —80 „
- 5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Pacațianu, prețul — — — — — „ 2.— „
- 6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățianu —prețul — — — — — „ 4.— „
- 7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor in Brașov. Prețul. — — — — — „ 2.50 „
- 8.) „Răsboiul pentru neatărare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Răsboiului „ 1.20 „  
Prețul „Coroanei“ — — — — — „ 1.60 „
- 9.) „Din vremuri apuse“ — de Judita Secula nasc. Truția — prețul — — — — — „ 1.— „
- 10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, prețul — — — — — „ 1.— „
- 11.) „Teoria Dramel“ — de Dr. Iosif Blaga. Prețul: — — — — — „ 3.60 „
- 12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. Preț: — — — — — „ 1.60 „
- 13.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. Preț. — — — — — „ 5.— „
- 14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, preț — — — — — „ 1.50 „
- 15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz prețul — — — — — „ 1.20 „
- 16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator in Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul in Dumineci și sêrbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase priceșne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.

La comande să se mai adauge de fie-care op 10 fleri spese postale.